

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Kielce, dnia 06.11.2012 r.

Znak sprawy: PS.II.431.52.2012

**Pan
Zbigniew Zieleniewski
Dyrektor
Zespołu Placówek Opieki i Wychowania
28 – 500 Kazimierza Wielka
ul. Kościuszki 15**

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę w *Zespole Placówek Opieki i Wychowania w Kazimierzy Wielkiej* w dniach 27.09. i 28.09.2012 r. przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w składzie:

- Katarzyna Arendarska – /st. inspektor/ na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 864/2012 z dnia 26.09.2012 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej.
- Annę Konieczną – /st. inspektor/ na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 863/2012 z dnia 26.09.2012 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

1. **Przestrzeganie standardów usług opiekuńczo-wychowawczych w placówce.**
2. **Wypełnianie przez placówkę specjalistycznych zadań określonych w regulaminie.**

Kontrolą zostanie objęty okres od 01.01.2012 r. do 27.09.2012r.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie z uchybieniami.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono:

Zespół Placówek Opieki i Wychowania w Kazimierzy Wielkiej funkcjonuje w oparciu o Statut uchwalony przez Radę Powiatu Uchwałą Nr XXIX/218/2010 z dnia 26 października 2010 r. Szczegółową organizację placówki określa Regulamin Organizacyjny uchwalony przez Zarząd Powiatu Kazimierskiego Uchwałą Nr 1/2/2010 z dnia 21 grudnia 2010 r.

Podczas kontroli przedstawiono kontrolującym do wglądu projekt nowego Regulaminu i Statutu. Po analizie, kontrolujący zaproponowali aby zastanowić się przed zatwierdzeniem dokumentów nad ich modyfikacją, w części dotyczącej podstaw prawnych w oparciu o które funkcjonuje placówka, nazwy placówki, a także jej struktury organizacyjnej zgodnej z przepisami prawa, które obowiązują od stycznia 2013 r.

Placówka socjalizacyjna przeznaczona jest dla 30 dzieci. Ponadto w strukturze Zespołu placówek funkcjonuje mieszkanie usamodzielnienia przeznaczone dla 4 dzieci. W dniu kontroli w placówce umieszczonych było 35 wychowanków w wieku od 15 miesięcy do 18 r.ż., w tym w 3 autonomiach 31 dzieci, natomiast w mieszkaniu przebywało 4 osoby.

W kontrolowanym okresie tj. od 01.01.2012 r. do 27.09.2012 r. do placówki przybyło 7 dzieci wszystkie z domu rodzinnego. Od ostatniej kontroli z placówki odeszło 8 dzieci, w tym: 5 os. do domu rodzinnego, 2 os. umieszczono w RDD w Bursztynie k/Nowego Targu i 1 wychowanek zamieszkał z narzeczoną. W kontrolowanym okresie usamodzielniało się 5 wychowanków, w tym 4 powróciło do domu rodzinnego, natomiast jeden zamieszkał z narzeczoną. Wszyscy wychowankowie mieli wyznaczonych opiekunów i opracowane programy usamodzielnienia. W przypadku jednego wychowanka (Szymon Sz.) zarówno wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia jak i opracowanie programu usamodzielnienia odbyło się po terminie wyznaczonym w rozporządzeniu rozporządzenia MPS z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz.U. z 2004 r. Nr 6, poz. 45 z póź. zm.).

W najbliższym czasie proces usamodzielnienia rozpocznie 8 dzieci. W przypadku 3 wychowanków opracowane zostały już programy usamodzielnienia i wyznaczeni zostali opiekunowie, natomiast dla pozostałych wychowanków wyznaczony został termin wyznaczenia opiekunów i opracowania programów usamodzielnienia na luty 2013 r.

1. Przestrzeganie standardów usług opiekuńczo-wychowawczych w placówce.

- Placówka zapewnia wychowankom odpowiednią ilość posiłków (5 posiłków dziennie: śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja). Dzienna stawka żywnościowa na

1 wychowanka wynosi 11 zł. Z analizy jadłospisów wynika, że wszystkie posiłki są zróżnicowane, poza kolacją, na którą często podaje się oprócz masła i pieczywa tylko jeden produkt, np.: tylko kielbasę na gorąco lub tylko konserwę rybną lub tylko kaszankę na ciepło, itp. (**akta kontroli nr 1**). Wychowankowi, który nie lubi np. kaszanki pozostaje do zjedzenia tylko pieczywo z masłem. Dyrektor tłumaczył, że wychowankowie mają do dyspozycji dodatkowe produkty, które nie zostały uwzględnione w jadłospisie, a które są w aneksach kuchennych (np. dżem, ser oraz często produkty, których wychowankowie nie spożyli na śniadanie, np. wędlina). Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że wychowankowie uczestniczą w sporządzaniu jadłospisu. Wychowankowie przygotowują posiłki (głównie śniadania i kolacje) z pomocą wychowawcy, pieką ciasta, robią desery, sałatki, itp. Wychowankowie mają dostęp do produktów żywnościowych i napojów przez całą dobę. Podczas oględzin pomieszczeń placówki, w aneksach kuchennych znajdowały się: świeże pieczywo, herbata, cukier, masło, wędlina, dżem, mleko, ser żółty, serki topione, itp.

- Na podstawie oględzin pokoi sypialnych wychowanków, a szczególnie szaf, kontrolujący stwierdzili, że wychowankowie zaopatrzeni są w odpowiednią ilość odzieży na każdą porę roku. Niektóre półki z odzieżą wychowanków były podpisane imieniem i nazwiskiem dziecka. Obuwie wychowanków znajduje się w szafkach usytuowanych

przed wejściem do każdej autonomii. Każdy wychowanek ma swoją szafkę z obuwiami. Stawka odzieżowa na jedno dziecko rocznie to kwota w wysokości: 470 zł. Na dzień 27.09.2012 r. ogólna kwota na odzież i obuwie dla wychowanków placówki została w pełni wykorzystana. Najczęściej kupowane są: bielizna, obuwie, koszulki, spodnie, bluzy, kurtki zimowe. Dyrektorowi placówki udało się pozyskać dodatkowe środki finansowe z powiatu na odzież i obuwie dla wychowanków w wysokości 10 000 zł do wykorzystania do końca bieżącego roku. Dodatkowo wychowankowie otrzymują odzież i obuwie z tzw.: „darów” pozyskiwanych od prywatnych osób czy firm. Wszystkie zakupy oraz rzeczy z „darów” odnotowywane są w kartach odzieżowych prowadzonych dla każdego wychowanka.

W analizowanych podczas kontroli „kartach odzieżowych wychowanków” (**akta kontroli nr 2**) brakowało podpisów wychowanków, potwierdzających fakt dokonania zakupów bądź otrzymania rzeczy.

- Wszyscy wychowankowie otrzymują raz w miesiącu /lub w razie potrzeby/ następujące środki higieniczne: szampony, mydła/żele pod prysznic, pasty i szczoteczki do zębów oraz inne w zależności od wieku, płci i potrzeb indywidualnych. Małym dzieciom, placówka zapewnia: pieluski jednorazowego użytku, chusteczki nawilżające do pielęgnacji, oliwki, specjalne szampony i płyny do kąpieli. Zakupy artykułów higienicznych dokonywane są zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem sporządzanym przez wychowawców poszczególnych autonomii. W trakcie oględzin we wszystkich pokojach sypialnych wychowanków znajdowały się ich środki higieniczne (głównie: mydła, szampony, pasty i szczotki do mycia zębów oraz w niektórych pokojach: kremy, dezodoranty, płyny do kąpieli, i in., a także środki pielęgnacyjne dla niemowląt, pieluchy jednorazowe). Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że kupowane są dla wychowanków zróżnicowane środki higieniczne oraz inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb.
- Kwota do własnego dysponowania wypłacana jest wychowankom raz w miesiącu, zgodnie z Regulaminem Otrzymywania Kieszonkowego, który jest częścią Regulaminu Wychowanków Zespołu Placówek Opieki i Wychowania w Kazimierzy Wielkiej. Regulamin, o którym mowa opracowany został na podstawie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2011 nr 149, poz. 887) oraz rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, pomimo, że do końca 2011 r. placówki funkcjonują w oparciu o dotychczasowe przepisy. Wysokość kieszonkowego wynosi od 15 zł miesięcznie nawet do 100 zł. Kwota kieszonkowego może ulec zwiększeniu (w nagrodę za dobrą frekwencję w szkole/dobre wyniki w nauce/wyróżniające się zachowanie/zaangażowanie na rzecz autonomii) lub zmniejszeniu (jako kara za łamanie Regulaminu Wychowanków/niewłaściwe zachowanie/nie respektowanie poleceń wychowawców). W punkcie B i D Regulaminu Otrzymywania Kieszonkowego jest mowa, że kwotę wyjściową kieszonkowego (15 zł) można zmniejszyć o 70% w przypadku łamania Regulaminu i niewłaściwego zachowania. Zmniejszenie tej kwoty spowodowałoby, że jej wysokość byłaby niższa od kwoty o której mowa w § 27 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia MPiPS w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych z dnia 19.10.2007 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1455). Sytuację powyższą omówiono z dyrektorem placówki, który zobowiązał się do zmiany zapisów Regulaminu. Wśród kar wymieniona jest również kara w formie: pozbawienia

wychowanka kieszonkowego za dokonanie dewastacji lub zniszczenia mienia placówki, co jest niezgodne z obowiązującym rozporządzeniem. Wśród wymienionych w Regulaminie kar, jest również kara w formie: zakazu wyjazdu do domu. Zarówno zapewnienie dziecku kieszonkowego jak i umożliwienie mu kontaktu z rodzicami są jednymi z podstawowych obowiązków placówki. Odbiór kieszonkowego kwitowany jest własnoręcznym podpisem przez wychowanka na „liście płac – kieszonkowe wychowanków”.

- Wychowankowie leczą się doraźnie w przychodni rejonowej w Kazimierzy Wielkiej, a w razie konieczności również w przychodniach specjalistycznych: neurologicznej, endokrynologicznej, nefrologicznej, stomatologicznej, neurochirurgicznej; placówka w razie potrzeby zaopatruje wychowanków w leki, przedmioty ortopedyczne i pomocnicze.
- Placówka zapewnia dostęp do nauki i pokrycie kosztów z tym związanych, tj.: pokrycie kosztów przejazdu do szkoły, pomoc w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych, oraz w miarę potrzeby przez udział w zajęciach wyrównawczych, a także zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne, Ponadto placówka pokrywa koszty pobytu wraz z wyżywieniem wychowanków w bursie/internacie oraz placówkach typu MOW, MOS; placówka umożliwia dostęp do zajęć wychowawczych dla wszystkich dzieci oraz do zajęć kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych w razie potrzeby. Ponadto placówka zapewnia wychowankom uczestnictwo w miarę możliwości w zajęciach pozalekcyjnych i kulturalno-rekreacyjno-sportowych uwzględniających święta i inne dni wynikające z tradycji i obyczajów. Wychowankowie uczęszczają na SKS, zajęcia taneczne, plastyczne, polonistyczne, matematyczne i czytelnicze, a także na basen.

W okresie objętym kontrolą zarówno w placówce jak i poza nią wychowankowie uczestniczyli w różnego rodzaju imprezach: wycieczki klasowe, zabawy taneczne, wyjazdy do zaprzyjaźnionych placówek, bierzmowania i I komunii Św.

Ponadto placówka zorganizowała 2 tygodniowy wyjazd na kolonie letnie na Hel dla 24 wychowanków.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, iż najbliższe ferie zimowe, jeśli pozwolą na to środki finansowe, dzieci wyjadą na obóz zimowy oraz będą uczestniczyć w zajęciach w Kazimierskim Ośrodku Sportowym i Kazimierskim Domu Kultury.

- Z przeanalizowanych tygodniowych planów pracy za okresy: 02.01.2012 r. – 01.07.2012 r. oraz 24.09.2012 r. – 30.09.2012 r. (**akta kontroli nr 3 i nr 4**). W ciągu dnia na każdej autonomii opiekę nad dziećmi sprawuje co najmniej 1 lub 2 wychowawców (w tym jeden z nich organizuje i prowadzi zajęcia plastyczne, sportowe, techniczne, gospodarcze, edukacyjne, itp.). Dziećmi małymi, poniżej 3 roku życia do godz. 15.00 (od poniedziałku do piątku) opiekują się dodatkowo stażystki (obecnie w placówce przebywa 3 dzieci poniżej 3 r. ż.). Natomiast po południu opiekę tą przejmuje wychowawca, który często sam zajmuje się jeszcze 10 starszych dzieci (tak jest np. w soboty i niedziele, kiedy to dyżury są jednoosobowe). W związku z faktem, że placówka przyjmuje dzieci poniżej 3 r. ż., winna zatrudniać opiekunki dziecięce, o których mowa w § ust. 6 rozporządzenia MPiPS w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych z dnia 19.10.2007 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1455). Ponadto z powyższych planów wynika również, że w ciągu tygodnia dyżur nocny przez pięć dni w tygodniu pełnią: 1 wychowawca i 1 opiekunka. Natomiast w pozostałe dwa dni, dyżur pełnią dwie opiekunki, co jest niezgodne z § 25 ust. 6 przedmiotowego rozporządzenia.

W związku z powyższą sytuacją, dyrektor złożył podczas kontroli pisemne wyjaśnienie (**akta kontroli nr 5**).

- W Zespole Placówek Opieki i Wychowania w Kazimierzy Wielkiej działa Samorząd Wychowanków, którego zadania uwzględnione zostały w § 7 Regulaminie (**akta sprawy nr 6**). Samorząd wybierany jest spośród wychowanków placówki, raz w roku. W jego skład wchodzi: przewodniczący, zastępca przewodniczącego, sekretarz, członek. Opiekunem Samorządu jest p. Jolanta Jaworska – zatrudniona w placówce na stanowisku pedagoga. Nowy skład Samorządu został wybrany we wrześniu bieżącego roku. W skład aktualnego Samorządu wchodzi: przewodniczący, zastępca przewodniczącego, sekretarz oraz 3 członków.

Z informacji uzyskanej w trakcie kontroli wynika, iż problemy wychowawcze sprawia

2 wychowanków, tj. Natalia K., która obecnie przebywa na ucieczce od 30.06.2012 r., o czym poinformowano sąd rodzinny, policję, PCPR i MOPS w Zdzeszowicach oraz Filip O., który bije i dokucza dzieciom w szkole i w placówce, nie słucha poleceń wychowawców, samowolnie opuszcza autonomię. W związku z tym z chłopcem przeprowadził rozmowę psycholog, ponadto umówiono wizytę w poradni zdrowia psychicznego w Krakowie. Placówka w realizacji zadań określonych w regulaminie współpracuje z sądami, policją, PCPR właściwym ze względu na miejsce pochodzenia dziecka, Ośrodkiem Adopcyjnym, szkołami do których uczęszczają wychowankowie, opiekunami prawnymi dzieci, kuratorami sądowymi, asystentami rodzin.

2. Wypełnianie przez placówkę specjalistycznych zadań określonych w regulaminie.

Zespół Placówek Opieki i Wychowania zatrudnia pedagoga, który zgodnie z planem pracy na 2012 r. realizuje następujące zadania: organizacyjne i ogólnie wychowawcze, współpracy ze szkołami, profilaktyki wychowawczej i indywidualnej opieki pedagogicznej (**akta kontroli nr 7**). W placówce odbywają się następujące zajęcia specjalistyczne:

- zespół wyrównawczy mający na celu uzupełnianie braków w wiedzy i umiejętnościach szkolnych wychowanków, zespołem wyrównawczym objętych jest 12 dzieci;
- zajęcia profilaktyczne dot. zdrowego trybu życia, przeciwdziałania agresji i przemocy, radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
- terapia indywidualna z dziećmi dot. problemów wychowawczych, jakie dziecko sprawia, pomocy w rozwiązywaniu problemów osobistych dziecka, udzielania wsparcia emocjonalnego w trudnych sytuacjach.

Pedagog prowadzi kartę udziału w zajęciach specjalistycznych dzieci uczęszczających na zajęcia (**akta kontroli nr 8**) oraz arkusz badań i obserwacji pedagogicznych (**akta kontroli nr 9**). Ponadto pedagog opracowuje diagnozę wychowanka (**akta kontroli nr 10**), która zawiera m.in.: charakterystykę środowiska rodzinnego wychowanka i przyczyny kryzysu w rodzinie, relacje dziecka z jego najbliższym otoczeniem i osobami ważnymi dla dziecka oraz wskazania do pracy pedagogicznej z dzieckiem.

Ponadto każdy wychowawca w ramach dodatkowych zajęć wychowawczych, przeprowadza dla wychowanków dodatkowe zajęcia co najmniej raz w tygodniu. Są to zajęcia: plastyczne, sportowe, porządkowe, gospodarcze czy edukacyjne. Zajęcia te odbywają się zazwyczaj od poniedziałku do piątku, średnio 2 razy w tygodniu. Z przeprowadzonych zajęć, wychowawcy rozliczają się z dyrektorem na podstawie zeszytów prowadzonych przez nich. Wśród rodzaju przeprowadzanych zajęć, są: robienie zakupów, wyjście do Sądu, porządki, gry i zabawy, zajęcia sportowe, kulinarne, wyjście na basen, zajęcia wyrównawcze, itp.

Akta kontroli zostały dołączone do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 23.10.2012 r.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o :

1. Dokonanie zmian zapisów w Regulaminie Otrzymywania Kieszonkowego dot. stosowania kar w formie: „pozbawiania wychowanka kieszonkowego za dokonanie dewastacji lub zniszczenia mienia placówki” oraz „zakazu wyjazdu do domu.”
2. Każdorazowy podpis wychowanka w karcie odzieżowej kwitujący odbiór zakupionej rzeczy.
3. Terminowe wyznaczanie opiekunów usamodzielnienia oraz opracowywanie programów usamodzielnienia.
4. Zapewnienie wychowankom właściwej opieki w porze nocnej.

Ponadto Wydział Polityki Społecznej sugeruje, iż w związku z faktem, że placówka przyjmuje dzieci poniżej 3 r. ż., winna zatrudniać opiekunki dziecięce, o których mowa w § ust. 6 rozporządzenia MPiPS w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych z dnia 19.10.2007 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1455).

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Świętokrzyskiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

*Wystąpienie pokontrolne podpisała
z up. Wojewody Świętokrzyskiego
mgr. Renata Segiecińska
z-ca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach*